

Szerkesztőség:
I. emlekműház 2. szám
Kiadóhivatal:
Sándor király-utca 9. sz.
Sürgőnycim: Délbácska
Telefonszám: 137

DELBÁCSKA

Előfizetési árak:
Egy óra - - 20 dinár
Negyedévre - 60 dinár
Félévre - - 120 dinár
Egyes szám ára:
1 DINÁR

NOVISAD, 1922 szeptember 5 || KAI NAPILAP || III. évf. 194. szám Kedd

Politika és iskola,

ezek az egymástól távoleső fogalmak ölelkeznek mostanában — az iskolai beiratások ideje alatt. A „hivatalos” iskolapolitika, amely nem ellenkezik sem az alkotmány szellemével, sem a békeszerződések rendelkezéseivel, tiszteletben tartja a kisebbségek iskolafenntartási jogát. Ez a hivatalos tiszteletben tartás azonban csak addig tart, amíg a „megnyugtató” kijelentések elhangzanak, ezután a gyakorlat következik, amely már egészen más. A Pribicevics-szellemű iskolapolitikának Janus arca van. Ez az arc kifelé, lekötelező szivélyességgel mosolyog, s ebben a mosolyban benne van egy magát demokratikusnak nevezni szerető államférfi loyális készsége minden népjoggal, egyáltalán minden joggal szemben. De befelé eltorzul az a mosoly és az arcvonások szelidségét a dac és gög váltja fel. A Janusfej befelé dühösebb és türelmetlenebb, mint amilyen szivélyes kifelé. Európa felé itt a kisebbségi jogok teljessége él és itt korántsem elég a magyar anyanyelv ahhoz, hogy valaki magyar iskolát látogasson. A politika, a türelmetlen, izgága és tulzó nacionalista felfogás bevonult a tanári szobákba, ahonnét fenyegető erejű, koncentrált támadások érik a magyar iskolákat, legyen az elemi, polgári iskola, vagy főgimnázium. Nem akarunk itt neveket felsorolni, neveket, akiket ma és tegnap kilöktek a magyar iskolákból. Nincs erre helyünk, s egy eset igazságtalansága is elég volna a felszólaláshoz, de tiltakoznunk kell a beiratások alatt folyó nemzetiségi osztályozás ellen, amely egészen ködös és bizonytalan értékű teoriák alapján állapítja meg(?) a beiratkozó tanuló nemzetiségét, amelynek természetesen, de a törvények és az alkotmány rendelkezéseinek értelmében is, egyetlen meghatározója: az anyanyelv. Mi ebben a pillanatban nem tudjuk, hogy az iskolapolitika Janusfejének melyik arcához szólunk, de fel kell hívunk a különböző skrupulózitáshoz iskolai igazgatók figyelmét arra, hogy a beiratásoknál folyó nemzetiségi osztályozás — tessék az bármennyire a mindenható kultuszminiszternek — ellenkezik az alkotmány rendelkezésével, ellenkezik a békeszerződés és minden nemzetközi jog szellemével és a legkevésbé sem egyeztethető össze azzal a demokráciával, amelyre itt igen sűrűn történik hivatkozás, — az S. H. S. állammal kapcsolatosan. Ezekben az intézkedésekben kóklert-politika tehetségtelenkedik, s ez a politika csalódásokkal mérgezi meg a nép lelkét. Ez a politika sebet ejt és kínai falat épít faj és faj közé. Ez a politika még nem tudja, hogy a tömeg

és erőviszonyoknak nincs abszolút jelentősége ott, ahol egy állam felvirágoztatásánál minden erő koncentrállására van szükség. Ez a politika jog- és

államellenes, képviselje Pribicevics, vagy akárki. Ez a szeptemberi iskolai beiratások tanulsága az állam, a kisebbségek és Pribicevics számára.

A Népszövetség a leszerelésért

A canterbury-i érsek imája Kalvin szószékéről a népek békéjért

Genf. (Eredeti távirat.) A Népszövetség harmadik ülészeke hétfőn délelőtt megnyitott. Vasárnap a székesegyházban Istentisztelet volt, amelyen a delegációk teljes számmal megjelentek. A székesegyházba történő felvonulás valószínű látványosság számba ment. A Kálvin-szószékéről a canterbury-i érsek mondott imát a svájci államszövetségért, a népek kibéküléséért és a népszövetségért. A hétfői ülést de Gama, Brazília londoni nagykövete nyitotta meg. A leszerelési bizottság tegnapi ülésén elfogadta lord Robert Cecil általános alapelveit, amelyek főbb pontjai:

a) *A leszerelés nem lehet eredményes, ha nem általános.* A kormányok nem vállalhatnak felelősséget a fegyverkezés jelentékeny korlátozásáért, ha annak fejében nem kapnak kielégítően megnyugtató ígéreket országaik biztonsága tekintetében.

b) Valamennyi ország általános védekező szerződést köt, amelyben kölcsönösen kötelezik magukat arra, hogy előre megállapított terv szerint megtámadtatás esetén védelmet nyújtanak egymásnak.

c) Hatékony intézményeket kell létesíteni a lefegyverzés keresztülvitelére és állandósítására, előre megállapított és pontosan körvonalazott elvek alapján.

a) *A leszerelés nem lehet eredményes, ha nem általános.*

A görög hadsereg katasztrófális veresége

Konstantinápoly elfoglalásának tervétől a karahissari tragédiáig

Páris. (Eredeti távirat.) Az angorai kormány a sajtó számára egy közleményt bocsájtott ki, amelyben bejelenti, hogy a karahissari szakaszon kifejlődött ütközet öt napig tartott és a görög hadsereg zömének katasztrófális vereségével végződött. A görögök a környező erdőbe és hegyekbe menekütek. A Havas ügynökség jelentése szerint a menekülő görög hadsereg százötven ágyút hagyott hátra. Az üldözés tart. Más jelentés szerint Athénben minden percben várják a kormány lemondását. Az Athénben megjelenő, félhivatalos „Ca-

terin” kijelenti, hogy a helyzet válságos és felszólítja a kormányt, hogy mondjon le. Ezzel szemben Gunnaris cáfolatja a kormány lemondásáról elterjedt híreket.

Az atheni távirati ügynökség hivatalos jelentése szeptember elsejéről: Parancs szerint a déli csoport folytatja visszavonulását. A harmadik hadtest szintén visszavonul.

A Havas-ügynökség jelentése szerint a visszavonulás mélysége százharminc kilométer.

Az osztrák nagynémet párt a Németországhoz való csatlakozást szorgalmazza

Bécs. (Eredeti táv.) A nagynémetpárt vezetősége és a tartományi párt-szervezetek delegátusai tegnap ülést tartottak, amelyen hangsúlyozták, hogy Ausztria nyomorúságának a saintgermaini és versaillesi békeszerződések az okai. Ezért a párt változatlanul a Németországhoz való csatlakozást szorgalmazza.

A római „Tribuna” a jugoszláv-csehszlovák szerződésről

Róma. (Er. táv.) A jugoszláv-csehszlovák szerződés megkötése alkalmából a „Tribuna” a következőket írja: Az új szerződés nem a régi meghosszabbítása, hanem sokkal teljesebb és szélesebb körű. Az első egyezmény de-

fenziv természetű volt a trianoni szerződés alapján Magyarország ellen irányuló éllel. Hire járt, hogy az új szövetségi szerződés záradékot tartalmaz azon esetre, ha Olaszország megirigyelne a kisantant államainak növekvő jelentőségét. Olaszország barátságos viszonyt ohajt Csehszlovákiával és Jugoszláviával, de számon tartja igazolatlan bizalmatlanságukat.

Általános nyomdászsztrájk Bécsben

Bécsből jelentik a Délbácskának: A napok óta fenyegető nyomdászsztrájk ma teljes erővel kitört. A sztrájkot a szedőmunkások kezdték meg, akikhez az összes nyomdai alkalmazottak csatlakoztak. A hétfői lapok a sztrájk következtében már nem jelentek meg. A munkások és munkaadók között megindult tárgyalások nem vezettek eredményre.

Akikről megfeledeztek . . .

A katonasírok ápolása — A róm. kath. hitközség felhívása

A forradalmak láza és az összeomlás utáni idők mintha a kegyeletérzést is kioltották volna belőlünk. Szomorú példája ennek a katonatemető, amely teljesen elhanyagolt állapotban a pusztulás képét magán hordja. Nem szabad annyira megfeledezünk azokról, akik ott nyugszanak és akiket a szélrózsa minden irányából ide hoztak és itt találtak örök nyughelyet. Afrika tüzes napjától megbarnult emberek, a magyar alföld fia, a szlovenszói hegyek szülötte székelyek, csehek, franciák, olaszok békés egyetértésben fekszenek egymás mellett. A sírok bedülnek, a keresztek elpusztulnak és lassanként eltűnik még a helye is annak, ahol a katonák nyugszanak — ha idején nem sietnek megmenteni a sírokat. Az egész világon mindenhol megbecsülik a katonasírokat és ápolják, rendbentartják. A külföldön levő sírokat külön missziók keresik fel és gondoskodnak azok tatarozásáról. A nagy közönségnek kell felkarolni a katonasírok rend-

behozásának kérdését. A rom. katolikus hitközség elnöksége ma a következő felhívást bocsátotta ki a város lakosságához.

— A helybeli róm. kath. temető mellett lévő katonatemetőben 1600 katona sírja ápolás hiányában a pusztulásnak és feledésnek néz elébe. Mivel ezen halott hősök hozzátartozói hat állam területén elszórtan laknak és így halottjaiknak sírjait nem képesek ápolni, felkérjük hitközségünk híveit, hogy ez ősz folyamán ezen sírok között minden család vagy ház tehetsége szerint bizonyos számú sírt kiválasszanak és felhantolni legyen kegyes. Istennek és embereknek tartozó kötelezettségnek fogunk ez uton eleget tenni és viszonzni azoknak jó cselekedetét, kik messze távolban a mi elhunyt hozzátartozóink sírját ápolják. A róm. kath. hitközség elnöksége.

Reméljük, hogy az a felhívás nem marad hatástalan és a katonasírok ismét olyanok lesznek, amint ezt a kegyelet parancsolja.

Devalváció előtt — Ausztriában?

Az Anglobank és a Länderbank titkos feltételei

Komoly és jólértesült forrásból közlik velünk a következő információt, amelyet, habár a közlő személyisége minden céltartóságot kizár mégis fentartással kell fogadni:

— Az osztrák pénzügyek intézői az utóbbi napokban ismét a devalváció gondolatával foglalkoznak. Az osztrák korona mai lehetetlenül alacsony kursusa minden pénzügyi intézkedést megakadályoz és ilyen viszonyok között remélni sem lehet, hogy a megalapítandó új osztrák jegybank működése eredménnyel járna. Eppen ezért az osztrák pénzügyi kormányzat vezetői azzal a tervvel foglalkoznak, hogy az új jegybank megalakulásával egyidejűleg az osztrák bankjegyeket lebélyegzik. Csehország és Magyarország, amikor függetlenítették magukat az Osztrák-Magyar Banktól, mintegy 50 százalékos lebélyegzést eszközöltek. Ausztria a devalváció eszközével még nem élt, így tehát a külföldi államok nemcsak hogy belenyugodnának, hanem eredményes intézkedésnek tekintenék a pénzügyi konszolidáció felé. Az osztrák

pénzügyi kormányzat vezető emberei már többször foglalkoztak a devalváció gondolatával, de e radikális lépéstől mindig visszariadtak. Hir szerint a franciává, illetőleg angollá vedlett Länderbank és Anglobank titkos párisi, illetőleg londoni igazgatósági ülésükön azt a határozatot hozták, hogy az új osztrák jegybank megalakításában csak akkor vesznek részt és csak abban az esetben jegyeznek részvényeket, ha az osztrák pénzügyminiszterium a devalvációt megfelelő arányban végrehajtja. Így tehát a Länderbank és az Anglobank igazgatóságainak felhívása készítette az osztrák pénzügyi kormányzatot arra, hogy a devalváció gondolatával ismét foglalkozzék. Egyelőre még semmi pozitívum nem lehet tudni a devalváció módosításairól, mivel az ügy igen kényes és a különböző pártok valószínűleg saját osztály programjának megfelelőleg különböző kifogásokat fognak emelni ellene és különböző feltételek teljesítése után járulnak csak hozzá.

Hogyan rendezzi a magyar postatakarékpénztár az utódállamokkal való elszámolást?

(A Délbácska budapesti tudósítójától.) Budapest. Az utódállamok római konferenciájának határozatai értelmében a magyarországi postatakarékpénztárnak az utódállamokkal el kell számolnia. Ennek a nagyszabású feladatnak végrehajtása a postatakarékpénztár új elnök-igazgatójára, belussi Baross Gáborra hárul. A „Délbácska” budapesti tudósítója ezért Baross elnök-igazgatót felkereste és nyilatkozatot kért tőle programjára vonatkozólag. A kérdésre Baross elnök-igazgató a következő tájékoztató nyilatkozatot adta.

— Munkaprogramom első tételének azt tartom, hogy a békeszerző dések folytán előállott lehetetlen helyzetet valami módon likvidáljuk. Ezt a mai állapot lehetetlen tovább folytatnunk, mert kínos surlódásokra ad okot. Ebben a kérdésben a Rómában megtartott nemzetközi értekezlet óta már lefolytattunk egy csomó előtárgyalást és a jelenlegi helyzet az, hogy a kérdésnek az utódállamokkal való tisztázása érdekében a legsürgősebben megoldandó kérdés, amely rám vár és amelynek kedvező elintézése érdekében mélyreható tanulmányokat kell folytatnom.

— Működésnek másik fontos program-pontja a csekk-forgalom nagyarányú kifejlesztése. Szeretném a lehetőség népszerűsíteni ezt a fizetési módot, annyival inkább, mert széles körökben való elterjedése nagy mértékben megakadályozná a bankjegyinflációt, ami koronánk külföldi értékelése szempontjából végtelenül kívánatos volna. A kiterjedt csekk-forgalom ezenkívül hozzájárulna a forgalomban levő államjegyek kíméléséhez is, ami a — külföldön való előállítás tetemes költségét tekintve — az államkincstár javára tekintélyes megtakarítást jelentene.

— Ebben a tekintetben az angol közönség példája lebeg előttem, amely a háború alatt és után még inkább a magáévé tette azt a fizetési módot úgy, hogy ezáltal az angol pénzügyintézetekben a betétek rendkívül megnövekedtek és a drágulás ellenére is a forgalomban levő angol bankjegyállomány csak egész jelentéktelen mértékben gyarapodott. Ennek a körülménynek nagy szerepe volt abban, hogy a brit kormány pénzügytechnikai tekintetben oly bámulatos könnyedséggel és gyorsasággal tudott megközelítő békeállapotra visszatérni.

Szándékom, hogy a takarékbetéti üzlet-ágot a lehetőségig fejlesszem. Erre állampénzügyi és szociális szempontból egyaránt nagy szükség van. Végül foglalkoznom kell a postatakarékpénztár szervezetének módosításával is, különösen abban az irányban, hogy a takarékbetéti és a clearing szolgálatban eddig szedett díjtételek felemeléséről gondoskodjam, mert szinte neveltséges, hogy mindezeket a bankszerű teendőket mi még mindig békebeli díjtételek alapján végezzük el.

Mára hívták össze a magyar nemzetgyűlést.

Budapest. (Eredeti távirat.) Holnapra hívták össze a magyar nemzetgyűlést, amelyen az adójavaslatok tárgyalását folytatják. Az egységspárt előzőleg értekezletet tart, amelyen a földadójavaslattal, a fölebirtokreform gyorsításának kérdésével és Bernstein német szociáldemokrata vezér ismert támadásával fognak foglalkozni.

Magyar szülők!

A gimnáziumi beiratkozásnál igen sok szülő nem iratja be gyermekét, mert nem akarták felvenni a magyar osztályba. Mint értesültünk az érdekeltek elhatározták, hogy megteszik a szükséges lépéseket, hogy illetékes helyen a beiratásokat szabályozó rendeletet megváltoztassák. Miután azonban a tanulók beiratása a legfontosabb, irassa ma be minden szülő a gyermekét a gimnáziumba, bármilyen nyelvű osztályba veszik is fel. Reméljük, hogy a magyarság vezetőinek és a szülőknek akciója sikerrel jár és akkor a magyar anyanyelvű tanulók úgy is a magyar osztályokba kerülnek.

Az olasz-osztrák kereskedelmi tárgyalások

Roma. (Eredeti távirat.) Schuller az osztrák-olasz kereskedelmi szerződésre és hitelakcióra vonatkozó tárgyalásait befejezte és visszautazott Bécsbe.

Tőzsdei árfolyamok

Beograd, szept. 4. Francia frank — dollár —, osztrák korona —, csehszlovák korona —, magyar korona —, márka —, lei —, léva —, London 400 —, Páris 695, Newyork 89 —, Genf —, Milanó 391, Róma —, Prága 297.25, Berlin 7.20, Bécs 0.12, Bukarest —, Budapest 4.50, Szófia —, Szaloniki 204 —.

Zagreb, szept. 4. London 408—413, Newyork 97 —, Milanó —, Páris 720 —740, Prága 290—310, Berlin —, Zürich 1700—1800, Bukarest 70 —, Budapest 5.40 Bécs 0.14 —, Genf —, Amsterdam 35 —, Szófia —, Varsó —, Brüsszel —.

Zürich, szept. 4. Zárlat. Berlin 0.36, (0.405), Hollandia — (205 —), Newyork 526 — (526 —), London 2350 (2349), Páris 41 — (41.25), Milanó 2305 (2315), Prága 1775 (1725), Budapest 0.245 (0.23), Zagreb — (140 —), Varsó 0.065 (0.0625), Bécs 0.0075 (0.00875), bélyegezett osztrák korona 0.00875 (0.00875).

A novisadi terménytőzsde hivatalos jegyzései 1922. szept. hó 4-én. Bácskai buza kínálat 455 kereslet 450 kötés 445—450 (1300 mm), bánáti buza kötés 437.50 (200 mm), Bácskai árpa 67 kg kötés 395 (100 mm), bácskai zab kínálat 330 kereslet 325 kötés 330 (300 mm), szerémi zab kínálat 332.50 kínálat 325, bácskai tengeri kínálat 380 kereslet 375 kötés 377.50 (860 mm), bácskai fehérbab kínálat 400 kereslet 395 kötés 400 (600 mm), bácskai nullásliszt kínálat 650 kereslet 640 kötés 645 (100 mm), 2. sz. főzöliszt kínálat 625 kereslet 610 kötés 620 (100 mm), bácskai buzakorpa kínálat 225, kötés 217.50—225 (700 mm), nyersmarhabőr exekutív eladás 1950. Irányzat változatlan.

Budapesti élelmiszerpiac szeptember 2-án. Zöldbab 56—60, zöldborsó 90—100, burgonya 26—30, ugorka 12—30, savanyított 4—7, tök 6—10, gyalulva 30, vöröshagyma 60—70, fokhagyma 80—90, káposzta 30—40, savanyított 60, vöröskáposzta 46—60, sóska 20—26, paraj 24—34, paprika 22, répa, petrezselyem 15—30, zöldkukorica 8—10, paradicsom 25, tej 38, tojás 16, tejfel 130—140, habtejszín 320, tehénturó 80—90, kevert 150—180, juhturó 240—260, trapista és óvárisajt 360—400, 1. teavaj 600—640, főzővaj 540—600, Alma 30—60, szilva 20—40, őszi barack 40—100, görögdinnye 16—20, sárgadinnye 24—40, szőlő 50—100.

Szendrágulás. Berlinből jelentik, hogy a birodalmi széntanács a tegnapi ülésén elhatározta, hogy az önköltség tetemes drágulására való tekintettel a rajnai, westfaliai szén árát tonnánként adóval együtt 2413, adó nélkül 1723 márkára emeli.

Bulgária a kisantanttal szemben várakozó álláspontra helyezkedik

A szófiaai kormány magatartása Romániával és Jugoszláviával szemben

Az Interparlamentáris Unió bécsi konferenciájának bolgár delegációját a bolgár szobranje elnöke, Nedelko Athanaseff vezette. Athanaseff elnök Bulgária belépéséről a kisantantba a következő érdekes nyilatkozatot tette:

— Arról beszélni ma még legalább is korai. Biztos tudomásom szerint hivatalos formában ez a kérdés még nem került megbeszélésre, hogy puhatolódzások történtek ez irányban, arról hallottak, arról azonban — éppen mert a szobranje elnöke vagyok — nem nyilatkozhatom, hogy az illetékes bolgár tényezők milyen álláspontot fognak elfoglalni ebben a kérdésben.

Arra a kérdésre, hogy a szófiaai kormány Romániával és Jugoszláviával hogyan viselkedik, a következőket mondotta:

— A surlódási területek lecsiszolása érdekében Bulgária a legmesszebbmenő engedményekre kész. Kívánja, hogy e két szomszédállammal is minél előbb békés, barátságos viszonyt állítson helyre és ha Romániában és Jugoszláviában ez irányban annyi készség van, mint bennünk, akkor reméljük, hogy a várt kedvező helyzet meg is teremődik és a Balkán zavaró momentumok nélkül folytathatja munkáját.

A pilótahid előtt meggyilkoltak egy bérkocsist

A 41-es bérkocsis tragédiája — Emberhalál a hidpénzért

(Saját tudósítónktól) Szombatról vasárnapra virradó éjjel a pilótahid pétervárad-i hidője előtt meggyilkolták Kiss Mihály novisadi bérkocsist. A gyilkosság eeddig felderített részletei a következők:

Szombaton éjjel három ittasnak látszó fiatalember kezdett alkudozni a Chat Noir előtti bérkocsistrandon Kissel. A három ittas ember Péterváradra akart menni, ahol minden bizonynyal folytatni akarták mulatozásait. Amikor megegyeztek, a 41-es megindult s három utasa énekelve, hangosan rikoltozva verte fel az éjjeli utca csendjét. A pilótahidig semmisem történt, a pétervárad-i oldalon azonban Kiss követelni kezdte utasaitól, hogy fizessék ki a közevetvámot, azonkívül tíz dinárt.

A követelést szóváltás követte, amely hamarosan verekedéssé fajult a bakról leugrott kocsis és az egyik utas között. A másik két fiatalember rendőrért szaladt s amikor a verekedés színhelyére érkeztek, ott már csak a földön fekvő bérkocsisra találtak, akinek bal vállá

hatalmas sebből vérzett. A szerencsétlen ember néhány perc alatt elvérzett. A gyilkos a sötétben elmenekült, de a rendőrségnek ma Kaurics Péter pétervárad-majori fegyverkovács személyében sikerült letartóztatnia.

Kaurics és két társának Kun József novisadi lakosnak és Takács Ferenc selyemgyári gépésznek egybehangzó vallomása szerint a bérkocsis a vitatkozás hevében ostorral csapott utasai közé, majd amikor azok, védekezni próbáltak, kést rántva, leugrott a bakról. Kaurics állítása szerint önvédelemből szurta le a szerencsétlen bérkocsist, aki a tragikus időben maga sem volt józanabb utasainál.

A gyilkosság színhelyén azonnal megjelent a pétervárad-i rendőrség, amely a hullát beszállította a kórház hullakamrájába. A boncolás megállapította, hogy a szurás a bal vállán érte a kocsist és a főtőreget elvágva, ugyszólván azonnali halált okozott. A gyilkos fegyverkovácsot átadják az ügyészségnek.

A német jóvátétel terhére épül Novisad új hidja

Két év alatt épül fel a hid — Egy beogradi mérnök készítette a tervet A hid hossza 303, a szélessége 10 méter — Sugárut a Szabadság-térig

(Saját tud.) Novisad új hidjának tervei évekig tartó vajudás után végre a megvalósulás stádiumá bajutottak. Néhány hét óta mindkét partrészleten serény munka folyik, készülnék a hid parti alapépítményei. A Sétatér-mögötti partrészleten, közvetlenül a parti kápolna mellett hetek óta kb. 30—40 munkás végzi az alapépítmények előmunkálatait. A Duna szemben fekvő partrészletén, a pétervárad-i erődkapu előtt szintén fel van már állítva a betonszerkezet vasváza, s az újvidéki parton már serényen folyik a betonozás munkája is. A hidat a kielői Ceist és Meisel hidépítő cég beogradi képviselete építi, az újvidéki államépítészeti hivatal felügyelete mellett. A néhány száz négyszögmeternyi elkerített területen két hét alatt egy egész sor baraklakást építettek fel a munkások számára, akiknek legnagyobb része orosz menekült. A szakmunkások csak később érkeznek meg. Ezeket most a cég a Moravamenti hidépítéseknel foglalkoztatja.

Novisad új hidjának első tervét Zsilinszky Béla, a budapesti József-műegyetem tanára készítette, s ha a hidépítés terve aszerint valósulhatott volna meg, Novisad új hidja, mint ilyen szépség tekintetében első helyen állott volna az országban. A közbejött események, az árak mérhetetlen megdrágulása miatt azonban a hidépítés költségvetése oly magas összegre emelkedett, hogy azokat redukálva, el kellett vetni az eredeti tervet. A hid most Prettl beogradi mérnök tervei szerint készül, s kivételben nélkülöz minden fölösleges díszet, miután tervezését tisztán gyakorlati szempontok irányi-

tották. A hid teljes hossza 303 méter. Kétoldalt másfél méteres gyalogjáró szegélyezi, a teherforgalom és a villamosvasut részére a közepén vezet el egy hatméteres, faburkolatu uttest. Egyelőre csak egy villamospárt építenek át a hidon, s amennyiben ez a forgalom lebonyolítására elégtelennek bizonyulna, (ami valószínű) kiépítik a második sínpárt is. A hidat négy gránitkockákkal szegélyezett betonpillér tartja, amelyek közül kettőt a vízbe építenek bele. Ezek egyikének teljes hossza 23 méter. Ez a szám eléggé illusztrálja az egész építmény monstruozitását. A hid teljes szélessége 10 és fél méter.

Az új hid felépítésével kapcsolatosan a városépítészeti program néhány pontja is aktualitást nyer, amennyiben a hid újvidéki bejárata előtt egy hatalmas, mintegy kétszáz méter átmérőjű teret építenek ki, amelyből öt utcasor nyílik a város különböző pontjai felé. Ezen utcák egyike a Szabadság-térre torkollik. A tervek végrehajtásánál — bontás után — az Erzsébet-kávéház, a Színház és a Srpska Matica épületei utcai homlokzatot kapnak. Ez az elrendezés mindenestre fokozni fogja a város főterének szépségét. A kisajátításra vonatkozó felhatalmazást a közgyűlés már régebben megadta a városnak s a tervek végrehajtására a jövő évben már minden valószínűség szerint sor kerül. Ebben az esetben Novisad központját majdnem nyílegyenes ut köti össze a hidon keresztül Pétervárad főutcájával.

A hidépítéssel kapcsolatosan aktuálissá válik az elhanyagolt állapotban levő Dunapart

rendezése is. A régi MFTR vasútállomásától a vagóhidig parti vasutat építenek ki a teherforgalom lebonyolítására, míg a pétervárad-i hidőtől jobbra kiépítik a Kamenica felé vezető műutat.

A hid egész vasszerkezetét a német gyár az SHS állammak kiszolgáltatandó jóvátétel számlája terhére írja. Egy ilyen szállítmány és néhány, a hidépítéshez szükséges gép ma érkezett meg.

Az államépítészeti hivatalból szerzett értesülésünk szerint a hid építése két évig tart, a téli hónapok alatt tartandó kénytelen megszakítások miatt. Az építkezés költségvetése eddig ismeretlen.

A magyar belpolitika hírei

Bernstein beszédének következményei — A földreform — Magyarország felvétele a Népszövetségbe

Budapest. (Eredeti távirat.) Bernstein német szociálista vezér az Interparlamentáris Unió egyik ülésén — alighanem a bécsi emigrációtól kapott információ alapján — valótlán adatokra támaszkodva igazságtalan bírálat alá vonta a magyarországi viszonyokat. A beszéd sértő tónusa az interparlamentáris konferencia magyar tagjai között a legnagyobb felháborodást szülte és többen elhatározták, hogy Bernstein igazságtalan támadását szóvá teszik a nemzetgyűlésen is. A beszéd nyomán támadt felháborodás azóta azonban csillapodóban van, mert Bethlen miniszterelnök maga szereli le a képviselőket, akik éles támadást készítettek elő a szociáldemokrata párt pariamenti frakciója ellen. Bethlen azt szeretné, ha az egész ügy letárgyalható volna az egységspárt hétfői tekezetlen, úgy hogy az egységspárt a nemzetgyűlés ülésén az egész ügyről szót sem ejtene. Ezen a pártülésen vagy a miniszterelnök vagy a kormány valamelyik tagja fog nyilatkozni Bernstein beszédéről és vissza fogja utasítani a Magyarország ellen hangoztatott vádakat. A keresztény ellenzék körében is az a vélemény, hogy nem szabad Bernstein beszédének súlyt és jelentőséget adni azzal, hogy a nemzetgyűlésen foglalkoznak vele. Eszerint tehát a kedden összeülő nemzetgyűlés azonnal áttér a javaslatok tárgyalásának folytatására.

A földreform végrehajtására szükséges intézkedések ügyében tegnap értekezlet volt, melyen elhatározták, hogy a vidéken dolgozó tárgyaló bírák jelenlegi számát megkétszerezik és az összes bírakat egységes végrehajtási utasításokkal látják el. Itt főleg arra ügyelnek, hogy a törpebirtokoknak kiegészítése kisbirtokokká simán és fenakadás nélkül történhessék meg. Az állam birtokába kerülő földek felosztásáról az a vélemény alakult ki, hogy azokat még a tavasz előtt, lehetőleg járadékirtok alakjában birtokba kell adni az igénylőknek.

Bánffy külügyminiszter a Journal de Geneve munkatársának egy nyilatkozott, hogy Magyarországnak a Népszövetségbe való felvételi kérelmét a nyugatmagyarországi területek átadásával kapcsolatos vitás kérdések elintézése miatt halasztották mostanra. Magyarország megfelelt valamennyi kötelezettségének, ezért reméli, hogy a Népszövetség tagjai hozzájárulnak Magyarország felvételéhez. Magyarország a maga részéről kívánja a felvételt, hogy bizonyosságot szolgáltatson békés szellemének és azon vágyának, hogy Középeurópa újraépítésében közreműködjen.

Ipar- és Kereskedelmi Takarékpénztár

Novisad — Újvidék

DEVIZAVÉTELEKET

az új rendelet alapján

EREDETI TŐZSDEI ÁRFOLYAMON

a legkülönsabban teljesít.

Poincaré erős támadása Németország ellen

Páris. (Eredeti táv.) A békeszerződés végrehajtására kiküldött bizottság elnöke Poincaréhoz levelet írt, melyben magyarázatot kér a jóvátételi bizottság döntésének egyik pontjáról. Ezen pont — a levél szerint — meglepő módon komolyan tárgyalja Németország külföldi tartozásainak esetleges leszállítását. Poincaré feleletképpen hivatkozott Dubois kijelentésére, mely szerint szó sincsen a Franciaországnak járó követelések csökkentéséről illetve jogainak csorbitásáról. Poincaré hangsúlyozta, hogy a francia kormány nem engedí meg a német adósságok leszállítását.

Poincaré Bonfeurban egy szobor-

leplezés alkalmából beszédet mondott, melyben erős szavakkal kelt ki Németország ellen. Alig szabadította fel Napoleon a németeket — mondta beszédében Poincaré — máris újból Barbarossára és Nagy Ottóra gondolnak, akik Olaszország, Lotharingia, Burgundia és Flandria fölött uralkodtak. A németek álmai valósággal megzavarta őket. Gyógyíthatatlan szokásuk már most is imperializmussal vádolni bennünket, ugyanakkor, amikor Franciaország az egész világ előtt türelmet és mérsékletet tanúsít és amikor ők a „Deutschland über Alles“ nemzeti himnust éneklék.

Elhalasztották a Magyar Párt zentai gyűlését

Kormánybiztos kér a nagygyűlésre a zentai polgármester
Tovább folynak az előkészületek

Sentai tudósítónk jelenti: A Magyar Párt intézőbizottsága vasárnap délután tartott ülését foglalkozott a Magyar Párt szeptember 8-ára tervezett nagygyűlésének előkészületeivel és azazal a kérdéssel, miként biztosítsák a nagygyűlés zavartalan lefolytatását? Az ezen célra már korábban megalakított rendfenntartó bizottság nevében dr. Csetle János jelentette, hogy ebben a kérdésben már több ízben és hosszasan tárgyalta a zentai hatóságok vezetőivel, kik a legnagyobb készséggel jelentették ki, hogy biztosítják a rend fenntartását és a gyűlés lefolytatásának zavartalan menetét, de az ehhez szükséges intézkedések megtételére a még hátralévő idő nem elegendő, ezért kénytelenek arra kérni a Magyar Párt vezetését, hogy a gyűlés megtartásának határidejét tolják ki. A város polgármestere, hogy a felelőtlen elemek esetleges rendbontásait megakadályozza, kormánybiztos kiküldését fogja kérni a kormánytól.

A jelentés betérjesztése után a bizottság dr. Csetle javaslatára úgy határozott, hogy egyelőre elhalasztja a nagygyűlés megtartását azzal, hogy az azért még ebben a hónapban feltétlen megtartandó.

A vidékről érkezők ellátására alakított bizottság is jelentést tett munkájáról, bejelentvén, hogy e célból a várost négy kerületre osztották be, úgy, hogy a vidékről jövők a városnak abban a részében kapnak férőhelyet kocsijáuk részére, amely irányból először érnek a városba. A kanizsai irányból jövők részére 91 kocsis hely, a Bánáti irányból jövők részére 122 férőhely, a Topola—Csantavér irányból jövő kocsik részére 253 hely, Ada—Mohol felől jövők részére 202 kocsis számára való hely van biztosítva. A minden irányból érkező kocsikat a fő utastéren a városon kívül kocsiirányító fogadják és adnak utasítást, úgy, hogy a kocsik megállás nélkül egyenesen a beszállóhelyre tarthatnak.

Beiratkozások az állami gimnáziumba

Hatóságilag aprotált magyarok — Kétségbeesett szülők, reménytelen diákok és homályos rendelkezések

(Saját tudósítónktól.) Sápadt arcu apák, kétségbeesett anyák és könnyes szemű gyermekek fogadják az embert a gimnázium udvarán és folyosóin. Az iskolateremben, ahol az iratkozás folyik elkeseredetten védi a szülő a gyermeke jövőjét, de a hajthatatlan igazgató egy fáradt, néha boszankodó kézlegyintéssel elintézi: nem lehet. Hiába itt minden érv. Még jól jár az illető, ha megkérdik a nevét, de ez még nem jelenti azt, hogy valami eredményt ért volna el, mert erre is a stereotip válasz következik: „ne mozzé”. A tanácstalan szülők és elkeserített gyermekek pedig fáradtan adják fel a küzdelmet és a folyosón, utcán panaszkodják egymásnak szomorú gondolataikat. Biznak azonban, mert tudják, hogy nem lehet a kultúra ellen harcolni, amely előbb-utóbb ugyanis nekik fog igazságot szolgáltatni.

A leghetlenebb okok elégségesek arra, hogy valakit visszautasítsanak. A nemzetiségnek és anyanyelvnek hatósági uton való megállapítása egyenes tagadása a nemzetiségi szabadságnak. A vallásszabadság megsértése nem lehet olyan tájós mint ma a nemzetiség megállapítása a gimnáziumi beiratkozásoknál: ön nem magyar hallja az ámuló ember és nem tudja, hogy milyen jogon, mely paragrafus alapján fosztják őt meg attól az érzéstől, amely már apáiban élt, hogy az ő anyanyelve magyar. „A név a fontos” mondják, de hiszen ez egyenesen neveléses, mert ha valaki történetesen megmagyarosította a nevét (bár ilyen a keresztények közt édes-kevés van) bármilyen hangzású is volt azelőtt, azt mint magyar nemzetiségűt felveszik a magyar osztályba.

Magyar nevű gyermek áll a beiratást végző tanár előtt, egy idősebb ur van vele, anyai részről valami rokona, aki azonban nem tud jól magyarul, a fiút tehát — bár magyar a neve is másképp nem is tud, nem veszik fel a

magyar osztályba, mert a családjában vannak németek is.

Némelyiken azonban megkönyörülnek, akinek a nevét esetleg különbözőképpen lehet magyarítani, azt felveszik, de az igazgatói szigor akkor is eldörgi, ha rájönnek, hogy német akkor utóbb el fogják távolítani az iskolából.

Nem ismerjük a rendeletet, melynek alapján a beiratkozó diákoknak ez a szelekciója történik és azt sem akarjuk feltételezni, hogy a gimnázium magyar paralell osztályába iratkozók tömeges visszautasítása azért történik, hogy ne legyen meg a magyar diákoknak a magyar párhuzamos osztályok fenntartásához szükséges létszáma. Egy azonban bizonyos: ez az eljárás — számtalan egyéb szempontoktól eltekintve — pedagógiai tekintetben is oly hátrányt rejt magában, melynek jóvá nem tehető következményeit elsősorban azok a diákok fogják érezni, kiket hajlamaik ellenére más iskolába kényeszerítettek.

A nemzetiség csupán egy érzés, mely teljesen független a névtől és egyéb külsőségektől, sőt független magától a származástól is. Tiszta fajok ma nincsenek. A kérdés igazságos kezelése tehát azt követeli, hogy mindenki azon iskolába iratkozhassék, melybe hajlamai és érzései vonzzák.

Nagy bódé

amely áll szobából, konyhából és mellékhelyiségekből, lakásra vagy üzlethelyiségre igen alkalmas. A Zikmund-gyárral szemben (Strand ut) eladó. 1-3

HIREK

A Föltámadott

I.

Latrok között a gyászos, csonka péntek,
Hasadt kárpítja a mogorva égnek.

Az ecet és epe, a szörnyű lándzsa,
Már messze, régen elmaradt utána.

Kin és halál csak kusza, kurta átom,
És élni, élni jó e szép világon.

Mögötte áldott harminchárom éve,
Előtte: az öröm mély messzesége.

És negyven napra, hogy az égbe tartott,
Ugy hívták, vonták még a földi partok.

Oly idegenül tiündökölt a menny még,
S oly szédítőnek tűnt a végtelenség.

Folyton lenézett, bucsut mondvá halkán
És fájó szívvel szállt a szüz magasban.

S a ragyogó azuron át a lelke
A Genezaret kékségét kereste.

II.

Negyven napig még a földön maradt,
Járt-kelt a zöldben, megfürdött a fényben,
Szívében érezte a szent tavaszt.

A gyermekek közt játszott és mesélt,
Virágot derít homlokára fonta,
Ujongva mondta: Ó élet, te szépi!

Negyven napig még a földön maradt,
Ragyogó lelke távol ködbe látta,
A koponyák hegyét, az árnyakat.

Egy orgonavirágos hajnaltájon,
Oly könnyű lón a teste, mint a fény
S elszállt némán a mennybe, mint egy átom.

JUHÁSZ GYULA

Juhász Gyula, a modern magyar líra egyik legkiválóbb képességű reprezentánsa néhány nappal ezelőtt egyik szegedi körházban — ahova éhítfusszal szállították — öngyilkosságot követelt el. Éhítfusz és öngyilkosság — stációk a magyar költők életében — 1922-ben. Életének külső keretei: Tanár volt Váradon, Szegeden, Alsókubintban, Budapesten. Váradon újságíróskodott, s „Atalanta csókja” címen itt darabot is írt, amelyet meleg sikerrel mutattak be. Anyagi eszközei szűkösek voltak, az önmaga adminisztrálásához nem értett, a „Holnaposok” között megmaradt olyannak, aki sohasem éri be ezt a holnapot. Vértó szívű, az életet egész mélységében élő ember és Istenáldotta poeta volt, rajongó szerelmese a művészetnek, aki elolvadt régi szobrok klasszicitásán, szavak, festmények és mozdulatok báján. Ember volt, aki megtisztult és felmagasztosult a dalban, amely számára életet jelentett. Költő volt, akinek „ragyogó azuron át a lelke a Genezareth kékségét kereste”. Az ilyen igaz költők sorsa az öngyilkosság és az éhítfusz...

— A királyi pár Párisba utazott. Prágából jelentik, hogy Sándor király és Mária királyné tegnap este Marienbaddól Párisba utazta. Királyi pár Párisban találkozni fog Mária román királynővel.

— A csehszlovák újságírók érkezése. Holnap érkezik meg Beográdba az a 43 csehszlovák újságíró, akik résztvesznek a jugoszláv újságírók szubotikai és noviszádi kongresszusán. A cseh vendégek között több nemzetgyűlési képviselő és volt miniszter is van.

— 600 budapesti gyermek nyaralása Svájcban. Budapestről jelentik: Ma hatszáz gyermek indult üdülés céljából Svájcba. A gyermekek három hónapig maradnak Svájcban. Ezen alkalomból a miniszterelnök a magyar kormány nevében Iriet Károly berni plébánosnak távirati uton köszönetét nyilvánította.

— **Fiume bonyodalmas valutája.** Fiume ma Európa egyetlen területe, melyen a pénzkérdést még nem rendezték. Összeomlás után egyideig osztrák-magyar pénz maradt forgalomban, melyet amikor Jugoszláviában a pénzügyi helyzet megkezdődött, a fiumei bankok és Fiume szabad város is lebélyegezett. Később D'Annunzio elrendelte, hogy a lira lesz a törvényes pénz. A kereskedelmi forgalom nehézségei folytán a régi pénzt nem váltották be, így a bankok és magánosok nem rendelkeznek megfelelő összegű lírával. Ezen lehetetlen állapotban most az olasz kormány segíteni kíván. Hír szerint a kormány bizalmi embere felszólította a fiumei kereskedelmi köröket, hogy részletek megbeszélésére bizalmi férfiakat küldjenek Rómába. Lehetséges, hogy szeptember elején beváltják a régi pénzt, azonban hogy milyen kulcs szerint, arról még nem tudnak.

— **Ki tud róla?** Augusztus 25-én eltűnt a Magyar-utca 41. számú házból Fekete Juliska nevű 15 éves barna leány. Aggódó szülei kérik a n. é. közönséget, ha netalán valaki tudná a leány tartózkodási helyét, közölje Fekete Istvánnal Novisad, Kamenici-utca 36. sz. 1—2

— **Az osztrák legitimisták köszönőlevelet intéztek a spanyol királyhoz.** Bécsből jelentik: Az osztrák legitimisták a spanyol királyhoz köszönőlevelet intéztek. Ebben a köszönőlevélben a spanyol királyt arra kérik, hogy karolja fel továbbra is „a legitim császár és király”, Ottó ügyét és az özvegy anyacsászárnőnek és gyermekeinek továbbra is nyújtson menedéket. A bécsi legitimisták a köszönőlevelet postán juttatták el Madridba XIII. Alfonz király kabinetirodájába. A köszönőlevél azonban eddig még nem kapott választ, ami a legitimisták körében igen nagy lehangoltságot keltett.

— **Színházi botrány Bécsben.** A Deutsches Volkstheater első premiérjén nagy botrány történt. Refisch háromfelvonásos komédiája, amelynek „Die Erziehung durch Kolibri” a címe, került színre. A cselekmény egy kéteshírű éjjeli mulatóhely körül bonyolódik le, a harmadik felvonás színhelye pedig a Kolibri ház vörös szalonja. A közönség már a második felvonáson is megbotrányozott és a felvonás végén hevesen tiltakozott a darab ellen, a harmadik felvonás alatt azonban nyíltan kitört a botrány, amikor az egyik színész szerepének megfelelően ezt a szatirikus indítványt tette: „Ebben a helyiségben is be kellene vezetni a nyolcórás munkaidőt és az üzemi tanács rendszerét”. A közönség sorából erre élénk tiltakozás hallatszott és durva kiáltások röpködtek a színpad felé: „Nem szabad tovább játszani! Függyön le! Botrány!” Percekig tartott a lármá és a füttylés, a nők közül sokan távoztak a színházból. A színészek a nagy lármában nem tudtak tovább játszani és tanácstalanul tekintettek a közönség felé. Végre az egyik színész lámpák elé lépett és arra kérte a közönséget, hogy legyen figyelemmel az emberi munka iránt. A nyugalom erre lassan helyreállt, úgy, hogy a darabot végigjátszhatták.

— **Felhívás!** A róm. kath. hitközség képviselő testülete folyó évi augusztus hó 27-én megtartott közgyűlésén egy a fentnevezett hitközség temetőjében felállítandó ravatalozó építését határozta el. Felkértenek az építészeti vállalkozók, hogy ezen ravatalozó építésére ajánlatukat a hitközség irodájába folyó évi szeptember hó 20-ig benyújtani sziveskedjenek. Az erre vonatkozó tervek ugyancsak a hitközség irodájában tekinthetők meg. Novisad, 1922. szeptember hó 4-én. Az újvidéki hitközség elnöksége. 1—2

— **A berlini ifjú kommunisták összeütközése a rendőrséggel.** Berlinből jelentik: Charlottenburgban az ifjú kommunisták egy tüntető csoportja ma összeütközött a rendőrökkel. Az összeütközés oka az volt, hogy a tüntető tömeg egy berendezési vállalkozót, aki a kampos keresztjelvényt viselte, megtámadott és üzletét kifosztotta. A tömeg támadó fellépése a rendőrséget fegyverhasználatra kényszerítette. Az összeütközésnek negyven sebesültje volt.

— **Gyilkosság Piroson.** Tegnap éjjel Piroson Kozarov Mika és Prodanov Joca borozgatás közben összekülönböztek Klausz Jánossal majd kést rántottak és megszurkálták úgy, hogy Klausz nyomban meghalt. A csendőrség letartóztatta a bicskázókat.

— **Egy Zagrebban élő jugoszláv dadaista valamelyik amerikai rokonától tízmillió koronát örökölt.** Zagrebi jelentés szerint a szerencsés dadaista költő a talált pénzen egy hatalmas méretű dadaista színházat épít Zagrebban. Ha a kitűnő művész beváltja fenyegetését, a korona legalább ötven pontot fog esni Zürichben. A tervbevett mérnyvetet ajánljuk a pénzügyminiszter úr figyelmébe.

— **Eljegyzés.** Urbán Angela és Rausch Laci (Budapest) jegyesek.

— **Bécsben nyomdászstrájk miatt nem jelennek meg a lapok.** Bécsből jelentik: A részleges nyomdászstrájk miatt a hétfői lapok nem jelentek meg, ami az idegességet a lakosság körében a végsőkig fokozta. A strájkolókkal a megegyezés érdekében a tárgyalások már megindultak, de eddig eredményre nem vezettek.

— **Kitett csecsemő.** Szombaton éjjel felé a Posta-utcában kitett csecsemőt találtak a járőrök. Rögtön értesítették az esetről egy rendőrt, aki a gyermeket a városházára vitte, ahonnan a kórházba szállították. A gyermek 2 hónapos leánygyermek. A rendőrség keresi az anyát.

— **Az újonnan átalakított Grand Hotel kávéházát szombaton este nyitották meg ünnepélyes külsőségek között.** A megnyitón a kávéház remekszép termetét zsufolásig megtöltött közönség között egyhanguan alakult ki az a vélemény, hogy az izléssel és művészi gondal átalakított hellyel egy minden tekintetben fővárosi jellegű kávéházzal lett gazdagabb Novisad.

Szeptemberben jelenik meg a

DÉLBÁCSKA RÉPES NAGY NAPTÁRA

1923-ra.

Hirdetéseket és megrendelést
szeptemberig elfogad a kiadó-
hivatal.

SPORT

* **NAK komb.—Turnverein India 3:0 (1:0).** Az indiai csapat 2—3 ember kivételével most tanulja a footballt. A játék mindkét félidőben a Turnverein kapuja előtt folyik. A Turnverein minden akciója már a NAK hátsóán török meg. A Turnverein kapuja állandóan ostrom alatt áll, de a kapus — ki egyébként a csapat egyedüli jó embere — kitűnően ment. Kornerarány 21:0 a NAK javára. Mérkőzés után kitűnt, hogy a Turnverein kapuja 180 cm-rel rövidebb az előírt méretnél, ami a Turnvereint természetesen tucatnyi goaltól mentette meg.

* **Novisadi TK I. B.—Verbászi „Amatőr” 2:0 (2:0).** Biró: Diener (Novisad). A borús idő ellenére is meglehetősen szépszámu közönség nézte végig a két csapat találkozását. Az első félidőben NTK döntő fölényben van, de csatárai irtóznak a lövéstől s a verbászi kapus hibás védeése miatt tudták csak két goalal az „Amatőr” kapuját megterhelni. A II. félidő, amely zuhogó esőben folyt le, már egyenlő ellenfelek küzdelmét mutatja. Az „Amatőr” szívesen küzd a kiegyenlítésért, de eredménytelenül. Diener bíró, aki a mérkőzést erőlyesen és pártatlanul vezette, a szakadó eső miatt a második félidő 30-ik percében kénytelen volt lefújni a mérkőzést.

* **Juda Makkabi—Sokol 4:1.** A bajnoki mérkőzések sorát Novisadon a fenti két másodosztályú csapat nyitotta meg, melynek során a fegyelmesebb és jobb csatársorral rendelkező novisadi csapat legyőzte beogradi ellenfelét.

* **NTK—Kulai SC 4:2 (0:1).** Az első goalt Kula éri el az első félidőben, a második félidőben az üres kapuba lött labdával kettőre szaporítja a goalok számát. NTK ezután felnyomul és a 27. percben éri el az első goalt, melyet azután rövidesen négyre szaporítanak.

* **Bácska—Subotica SE 5:0 (3:0).** A Bácska állandó fölényrel nagy goalarányú győzelmet aratott a Sport meggyengült csapatán. Nagyszerű formát játszottak a Bácska csatárai. A Sportnak is legjobb része a csatársor volt, míg a védelme feltűnően gyengén mozgott.

* **SAND—Kanizsai AC. 9:0** A subotica kerület I. osztályába került KAC bemutatkozása nem járt sok sikerrel.

* **Zombori SE—Subotica ZsAK 1:1.** A felzott pályán egyik csapat sem tudta teljes formáját kijátszani.

* **Zombori Amatőr—Sloga 4:4 (2:1).** Érdekes és szép mérkőzés. A vezetés az Amatőrre és Sloga csak a mérkőzés végén tud kiegyenlíteni.

* **Sarajevo—Zagreb 3:1.** A sarajevói válogatott sokkal jobb volt a zagrebinál és megérdemelt győzelmet aratott. Ezzel a vereséggel Zagreb elvesztette a vezetőserepet a jugoszláviai footbalsport terén.

* **Csajághy Henrik, a jóképességű kulai footballbíró** — egy megerősítésre szoruló hír szerint — Verbászon szándékozik letelepedni és könyvnyomdát létesíteni. Mint verbászi lakos természetesen VSC keretén belül fogja működését kifejteni.

* **Halász Jenő, a kulai SC kitűnő képességű centerfedezete** vasárnap (3-án) játszott utoljára KSC színeiben, mert felesleges hatósága elhelyezte Kuláról s így legközelebb az NTK csapatában fog szerepelni. Kula legjobb játékosát veszíti el benne.

* **A verbászi SC 4 I. B. ill. ifj. csapatbeli játékos,** névszerint Thuró, Spéh, Rozsi és Kuruc léptek át a héten az újonnan alakult „Amatőr”-ökhöz.

* **Pénteken,** folyó hó 8-án játszik a két régi rivális egyesület, a verbászi SC és kulai SC II. osztályu bajnoki mérkőzést a VSC pályáján. E mérkőzés egyike lesz a szezon legizgalmasabb mérkőzéseinek. Kula fiatal csapata az idei szezonban szebbnél-szebb eredményeket ért el, a hatalmas lelkesedés pótolja náluk az esetleges technikai hiányt, ezzel szemben Verbászt az egész szezonban balszerencse kíséri. A nyári pihenő kissé merevvé tette a csapatot, amely a legjobb összeállításban fogja felvenni a küzdelmet Kula ellen.

* **Felkértenek mindazon hölgyek és urak,** akik a NAK vasárnapi szüreti mulatságának előkészítésén és rendezésén szerepet vállalnak, hogy ma kedden este 8 órakor a Maros-féle klubhelyiségben okvetlenül megjelenni sziveskedjenek.

* **Jótekonycélú mérkőzés** lesz pénteken délután a Gyermekvédelmi Egyesület javára, melyen Novisad 22 legjobb játékos fog egymás ellen játszani.

* **Cseremov** az OSKV ifjusági centercsatára az utóbbi mérkőzéseken olyan jó formát mutatott, hogy egyesülete a legközelebbi jövőben az első csapat balösszekötő posztjára állítja.

* **Szántizenhárom mérkőzést** játszottak vasárnap Magyarországon, ami kétszázhuszonhat csapat, közel háromezer footballista sportolását jelenti.

* **Temerini TC—NAK** kerékpáros csapat 1:0.

* **Budapesti eredmények.** A labdarugó bajnokság őszi fordulójának első napján, az első osztályú csapatokon még erősen észrevehető volt a nyári pihenő. Az első napon a másodosztályból az elsőosztályba került műegyetemi csapat és Zugló szépen szerepeltek. A mérkőzések eredményei:

MTK—III. ker TVE 1:0 (1:0) MTK mindvégig döntő fölényrel játszik. a goal a tizenötödik percben esik Opatá szép áttöréséből.

FTC—Vasas 2:0 (1:0) FTC Schwarz és Obitz nélkül állott ki, akik pénteken Brünbe utaztak, állítólag Feldmann Gyula hívására. A játékoscsábítási ügyben M. L. Sz. megindította a vizsgálatot. A két legjobb játékosától megfosztott FTC energikus kezdés után szép iskolapeldát nyújtva a kitartásra, biztosan győz. A goalokat Toth és Hegel rúgták.

Törekvés—UTE 3:2 (2:1) A Törekvés első szereplése meglepetés.

VAC—MAC 2:0 (0:0) A MAC a mérkőzést csatársorának abszolút gyengesége miatt elvesztette, bár védelme igen erős volt. Különösen Fehér kapus védett brilliánsan.

MAFC—BTC 1:1 (1:1) A műegyetemi csapat első szereplésével bebizonyította, hogy méltán került az első osztályba. A csapat amáőrtrénera Poth kitűnően vezeti a gondjaira bízott műegyetemistákat.

KAC—Zugló 0:0 A kispesti csapat nem tudta a győzelmet kierőszakolni a másodosztályból felkerült Zugló ellen.

Színház—Mozi

Volt egyszer egy hercegkisasszony. Mese az élet könyvéből 6 fejezetben, írja erről a remek darabról a moziplakát. Ez a leghűbb jellemzése a 6 felvonásos drámának, melynek főszereplői Várkonyi Mihály, Claire Lotte és Carl de Vogt. Rokokó dráma, melyben két nagy szerelem játszódik le, telve megható és poetikusan jelenetekkel. A film minden tekintetben tökéletes; művészi kiállítása, mesteri rendezése, és mindenkifelett a szereplő színészek tudása olyan sikert jelentenek, ami méltán érthetővé teszi a darab iránti nagy érdeklődést. Várkonyi Mihály ebben a filmben annyi művészettel és beleéléssel játszik, hogy ezzel még inkább öregbítette azt a véleményt, amely őt a kontinens első filmszínészei közé sorozza. A darabot még ma és holnap játsszák az Apollóban.

Felelős szerkesztő: Dr. Szlezák Rezső
Kiadótulajdonos: Fáth Ferenc és társai

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, akik felejtetetlen feleségem, illetve anyáink

SCHÜTZ JÁNOSNÉ

elhunyta alkalmával részvétükkel felkerestek, valamint mindazoknak, akik a temetésen való megjelenésükkel és virágadományaikkal fájdalomunkon enyhíteni igyekeztek, ezúton mondunk hálás köszönetet.

A gyászoló család.

Apró hirdetések.

1 PADLÁS LÉTRA, 2 IZLÉSEK NYOMTAT-
drb. 4 méter hosszú létra, VÁNYOKAT készít Novi-
galambduc és fiatal leand- sadon a Gutenbergkönyv-
derfák eladók Zrinyi Pé- nyomda, Szabadság-tér 1.
ter u. 33. 1—1

?

készülnek leggyorsabban és legolcsóbban mindenféle könyvnyomdai munkák

GUTENBERG

könyvnyomdában Koviend, Szabadság-tér 1. szám alatt (a rom. kátholikus templommal szemben). — Telefon 98.

Nyomatott a „Gutenberg“-könyvnyomdában, Novisad (Szabadság-tér 1.) II. udvar.

GÉPEKET

készpénzért és részletfizetésre elad. — továbbá géprezreket, tűket, olajst. stb. és

Összes gépek javítását vállalja

BOURNE és TÁRSA

Novisad, Miletity (Kenyér) utca 4.

Tanoncok

felvétetnek az Autókülönlegességek műhelyében, Hunyadi u. 22. 3493 2 2

Eladó adómentes egész új ház

Epres-utca 4. szám alatt. Üzlet-helyiség és lakás azonnal átvehető. Értekezhetni ugyanott. 3498-1

Eladó és azonnal átvehető

Bácska legtermékenyebb vidékén egy 125 lánchól álló földbirtok, állomástól 5 kilométerre, de közvetlen falu és közút mellett terül el, rajta új és modern gazdasági épületek, 6 szobás urikaszta, holt és élőberendezéssel, vagy anélkül is. Megkeresések iránti érdeklődők:

ifj. SOMOGYI GYULA, Subotica
Karadžičeva ulica 7. 3500 1-2

2 kocsis

azonnali belépésre kerestetik
KÖNIGSTÄDTLER TESTVÉREK
R. T. Novisad. 3497-1

Eladó Darányi-telepen 1/4 hold szőlőtelep, a villamos végállomástól 3 pernyire. — Bővebbet a kiadóban. 1

Egy téli köppeny

és egy városi bunda, mindkettő kifogástalan állapotban, azonnal eladó. Cím a kiadóban. 1-2

Eladó egy éves 1-2

FARKASKUTYA.

Cím a szerkesztőségben.

Alkalmas újonnan épült ház

3 nagy lakással és megfelelő melléképületekkel, azonkívül egy nagy konyha kerttel azonnal eladó. — Egy lakás azonnal átvehető. — Cím a kiadóban 3454-a-0

INGYEN!

Női kabátokat, kosztümöket, ruhákat (nem kapni ugyan seho) de kifogástalan, jól illő a legolcsóbban csak 3451-6 12

Korn és Brankovits

cégné. s. eresheti b. Novisad, Főter 1. szám a. udvarban I. emeleten. Figyeljen a címre

Egy több évi gyakorlattal bíró

Divatárusnő (Kalaposnő)

azonnali belépésre kerestetik. Fizetés megegyezés szerint. — Julka Milin divatárú-tulajdonosnő Novisad, Vörösmarty-u. 14.

APOLLO
MOZGÓ

SZEPT.
5.

Volt egyszer egy hercegkisasszony

Főszerepben: Várkonyi Mihály és Claire Lotte.

Teljes ellátásra felveszek

öt kisebb diákot. — FÁBIÁN, Tisztviselő telep, a kórházzal szemben. (Villamos megálló.)

A közeledő iskolaidény alkalmából felhívom a zárdaintézetek és a kántortanító urak b. figyelmét a kiadásomban megjelent **Léh Jakab** egyházi karnagy által összeállított

JUBILATE DEO

című ifjúsági ima- és énekeskönyvre, amelyből kórlátlan mennyiség kapható. Ára felvászson kötésben 7-50 dinár, egész vászon kötésben 10.— dinár. Viszontelárusítóknak árengedmény.

ÁBRAHÁM JÁNOS

könyv- és papirkereskedése Novisad, Sándor király u. 9. szám.